

Colecția: **DESTINE CONTROVERSATE**

Coperta: Stelian BIGAN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOERESCU, DAN-SILVIU

**Mihaela Ursuleasa. Sinuciderea și complicațiile psihice ale unui
geniu muzical** / Dan-Silviu Boerescu. - București : Integral, 2017

Conține bibliografie

ISBN 978-606-992-026-8

78

929

© INTEGRAL, 2017

Editor: Costel POSTOLACHE

Tehnoredactor: Stelian BIGAN

Tiparul executat la tipografia Editurii *Paralela 45*

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-992-026-8

MIHAELA URSULEASA

Sinuciderea și complicațiile psihice ale unui geniu muzical

Mituri urbane și docu-drame
însoțite de consemnări din presă



INTEGRAL

MIHAELA URSULEASA

Simularea și complicațiile psihice

De la un geniu muzical la un simfonist
BOVERESCU, DAN SILVIU

Mihaela Ursuleasa. Simularea și complicațiile psihice ale unui geniu muzical / Dan Silviu Boverescu. București: Integral, 2017.

160 p. (16 cm) / 160 p. (16 cm) / 160 p. (16 cm)

ISBN 978-606-92044-1-1

79

978

INTEGRAL 2017

Editor: Casa POSTOLACHE

Traducător: Stefan BICAN

Tipărit în România la tipografia Editura Integral

Cu o introducere de Dan Silviu Boverescu, un simfonist de renume internațional, care a colaborat cu numeroși artiști de renume internațional, care a colaborat cu numeroși artiști de renume internațional, care a colaborat cu numeroși artiști de renume internațional.

ISBN 978-606-92044-1-1

Sumar

**Toccata: Moartea lovește din senin –
droguri, alcool, nebunie, „gena”? / 7**

**O nouă pianistă de geniu, o nouă Clara Haskil.
Paralele încrucișate / 15**

**Când studiul pianului este aprofundat
prin bătăi repetate... O profesoară sadică? / 31**

**O iubire ciudată cu un final aberant: de ce a fugit Mihaela
în miez de noapte, desculță și în pijamale, din casa iubitului ei,
fiind și – teoretic – însărcinată cu acesta? / 63**

**Copilul minune al Brașovului
a plecat la îngeri / 81**

**O moarte pentru care nimeni
nu era pregătit... / 95**

Discografie și premii / 119

Lămuriri bibliografice / 121

Toccata: Moartea lovește din senin – droguri, alcool, nebunie, „gena”?!?

O moarte fulgerătoare a uneia dintre cele mai talentate interprete de muzică clasică zguduia în 2012 lumea artistică românească și internațională: pianista Mihaela Ursuleasa, în vârstă de 33 de ani, a decedat pe 1 august, anunța *www.artsjournal.com*. Mamă a unei fetițe de șapte ani, artista, cu un tată de etnie romă, era despărțită de tatăl copilului ei (tot un muzician român de origine romă, dar stabilit în Germania), iar cunoscuții spun că, în urma unei traume din copilărie, avea uriașe probleme psihiatrice. De asemenea, artista avea probleme sentimentale, cu drogurile și cu alcoolul. „De vină pentru problemele mele, e gena mea”, mărturisea adesea Mihaela cunoscuților ei.

Considerată cel mai promițător pianist român de la Dinu Lipatti și Radu Lupu, câștigătoare, în 1995, la vârsta de numai 16 ani, a prestigiosului concurs „Clara Haskil” din

Elveția („Olimpiada pianiștilor”), Ursuleasa era cetățean austriac, ea fiind stabilită la Viena din fragedă copilărie și renunțând între timp la cetățenia română. Inițial, moartea artistei a fost învăluită într-un mister absolut: sinucidere, accident, crimă?!? Mihaela Ursuleasa a fost găsită moartă în urma unei hemoragii cerebrale, având și un oribil cucui în frunte, în apartamentul ei din Viena, potrivit unor apropiați care, la momentul respectiv, nu au putut oferi mai multe amănunte. *Artsjournal.com* menționa doar că moartea artistei a fost confirmată de agentul acesteia, Andreea Butucariu. O declarație de presă urma să fie dată în cursul zilei următoare, familia dorind să păstreze discreție asupra împrejurărilor morții stranii a artistei.

În mediul artistic, circulă deja ipoteza că, pe fondul problemelor ei psihiatrice și sentimentale, imprevizibila artistă s-ar fi sinucis, însă poliția din Viena a infirmat rapid această variantă. Poliția austriacă excludea, totodată, și ipoteza crimei în cazul decesului pianistei Mihaela Ursuleasa, constatat joi, 1 august 2012, indicând drept cauză probabilă o „violentă hemoragie cerebrală” sau „o căzătură foarte puternică”, după cum informa *www.wien.orf.at*. Anunțul morții a fost dat inițial pe Facebook de către Paavo Järvi, un dirijor estoniano-american cu care colabora pianista româncă, iar apoi vestea decesului a fost preluată de *www.artsjournal.com*. „Nimeni nu vorbește despre presiunea psihică fantastică la care sunt supuși artiștii de un asemenea nivel în mediul profesional”, declarau colegii artistei, care o considerau pe Mihaela Ursuleasa cea mai bună pianistă româncă a momentului.

Stabilită de la vârsta de 13 ani la Viena, Mihaela Ursuleasa ar fi trebuit să cânte la Ateneu, în București, pe 1 august, cu Orchestra Națională de Tineret a României, sub bagheta dirijorului Cristian Mandeal. Concertul ar fi trebuit să aibă loc, apoi, și la Sinaia. De asemenea, sâmbătă, pe 4 august, alături de aceeași orchestră, piniasta ar fi trebuit să interpreteze la Berlin un concert la pian de Chopin. Numai că, cu doar câteva zile mai înainte, tânăra pianistă anulase seria de evenimente concertistice din cauza unor „probleme de sănătate” nespecificate. Gurile rele spuneau, însă, că Mihaela nu se simțea deloc în formă, după ce trecuse printr-o o a doua cură de dezalcoolizare într-o clinică de specialitate...

Mihaela Ursuleasa a fost numită „un copil minune” încă de la 4-5 ani. Născută în 1978 la Brașov, dintr-un tată de etnie romă și o mamă moldoveancă, ea s-a remarcat încă de la cinci ani prin talentul ei extraordinar. La acea vârstă, Mihaela a început să cânte la pian, descifrând partiturile cu ajutorul tatălui său. La vârsta de 13 ani, artista a primit o bursă de studii la Viena oferită de celebrul dirijor Claudio Abbado, după ce fetița câștigase locul al doilea la un concurs de pian din Senigallia. La toate concertele din vara anului 2012, și la cel de la București, și la cel de la Sinaia, și la cel de la Berlin, Mihaela Ursuleasa își, declinase, în mod misterios, participarea. În România nu s-a mai cântat pe 1 august, la Ateneu, potrivit dirijorului Cristian Mandeal, „Concertul nr.1 pentru pian și orchestră” de Chopin care trebuia susținut de Mihaela Ursuleasa, ci au fost susținute numai celelalte părți din program: o lucrare românească în primă audiere absolută de Dan Dediu – „Frenesia 2 pentru orchestră”, „Dansurile simfonice” de Rachmaninov și

„Rapsodia I” de George Enescu. Concertul de la Berlin ar fi trebuit să aibă loc la faimoasa sală de la Konzerthaus, în cadrul festivalului de tineret Young Euro Clasic.

Ca femeie, Mihaela Ursuleasa era total nemişcată. Ea avusese mai multe legături ratate, iar ultima poveste de dragoste o dăduse pur și simplu. Mihaela era o ființă foarte temperamentală și pătimașă – „datorită genei mele” – care se implica cu toată ființa ei în poveștile de dragoste pe care le trăia. „E o tragedie ce s-a întâmplat”, a punctat pentru National Post, criticul Dumitru Avakian, care o cunoștea încă de la debutul carierei ei uimitoare și, totuși, una atât de contradictorie, dublată și de o viață dezordonată. „Știu că era alcoolică, că ducea o viață dezechilibrată și se pare că lua și droguri”, a declarat off the record un coleg muzician. Punctând că artista era „genială pe plan profesional”, colegul Mihaelei a povestit că „ea era mai nonconformistă, avea o fire mai copilăroasă la 33 de ani”. Artista își anulase multe concerte în perioada de dinaintea tragicului final al destinului ei controversat. Avea probleme de sănătate mari, acuza dureri gastrice. Cu două luni înainte, la un al doilea concert programat la Ateneu, sub bagheta dirijorului Horia Alexandrescu, Mihaela nu s-a mai prezentat din cauza problemelor de sănătate, fiind înlocuită în ultimul moment de pianistul Andrei Licareț.

Artista a fost căsătorită cu un remarcabil violoncelist româno-german de etnie romă, Rodin Moldovan, cu care avea o fetiță, în vârstă de șapte ani, Ștefania. Situația lor familială era delicată, soțul ei ar fi avut ordin de restricție emis de un tribunal și nu avea voie să se apropie de Mihaela Ursuleasa. Se pare că tatăl copilului, nefiind foarte sigur

de paternitatea sa, nu contribuia cu nimic la întreținerea micuței Ștefania. Cum Mihaela continua să-și contramandeze concertele, drama era cu atât mai mare cu cât mama și fiica ei erau total dependente material de ea și nu mai aveau vreun alt sprijin. „Ea provenea dintr-o familie modestă, însă talentul, școala și munca ei au ridicat-o”, a precizat Dumitru Avakian. Într-o primă fază, înaintea înmormântării, dirijorul Cristian Mandeal a declarat că probabil se va organiza o chetă internațională pentru a putea acoperi cheltuielile cu înmormântarea pianistei. Nici artista, nici mama ei nu dețineau, de pildă, un loc de veci, la Viena, la București sau oriunde altundeva.

„De când am fetița nu mai plec câte două săptămâni la rând și, de aceea, drumurile sunt tot mai dese. Prefer să plec două-trei zile, apoi să mă întorc pentru câteva zile în Viena și să plec iar. Încerc să îmi organizez drumurile în așa fel, încât să nu fiu plecată mai mult de patru zile. Mama s-a mutat cu noi în Viena și mă ajută foarte mult. Câteodată călătorim și împreună cu fetița, dacă nu este prea frig și trebuie să plec pentru o perioadă mai mare de timp”, povestea Mihaela Ursuleasa, într-un interviu, în urmă cu ceva ani, pentru www.eva.ro.

Cariera pianistei nu începuse sub cele mai bune auspicii. Copil minune, ea nu a putut uita niciodată că efectiv fusese „traumatizată de profesoară”, amintirea acelor clipe teribile urmărind-o toată viața. Uluitoarea pianistă, invitată în țară să concerteze deseori la Ateneu și în cadrul Festivalului Enescu, s-a născut în 1978 la Brașov. „Ca pianistă era excepțională, era formată pe linia lui Dinu Lipatti, a lui Valentin Gheorghiu și a lui Tudor Dumitrescu. Nu

era intuitivă și instinctivă, ci a avut o solidă pregătire și educație muzicală, precum și șansa unor mari profesori și mentori. Avea o imensă cultură muzicală, fiind un talent excepțional cu adevărat”, a explicat criticul Dumitru Avakian. Elevă a Stelei Drăgulin, Mihaela Ursuleasa a uimit publicul încă de la vârsta de șapte ani. „Am avut o profesoară extrem de dură. Într-un anumit fel a fost foarte bine însă mai ales în ultimul an de studiu devenise o tortură. Un copil care studiază trebuie în același timp susținut, lăudat și criticat. Un profesor ideal trebuie să aibă un anumit echilibru. Aveam impresia că elevii nu erau subiectul principal, ci o performanță personală”, declara artista în același interviu pentru *www.eva.ro*.

„Profesoara sa, Stela Drăgulin, ar fi avut un rol negativ asupra formării Mihaelei Ursuleasa. A fost un copil minune, însă profesoara, prin duritatea și stilul pedagogic, a traumatizat-o pe Mihaela. E greu să treci de la statutul de copil minune la cel de artist matur. Fiecare copil precoce și genial are această problemă, dacă nu e susținut de cei din jur”, a subliniat, pentru National Post, o altă sursă apropiată artistei. Pe Claudio Abbado, care a ajutat-o să obțină o bursa la Viena la vârsta de 13 ani, l-a cunoscut totuși datorită unei audiții programate de profesoara ei, Stela Drăgulin. Artista, cu o expresivitate și o tehnică desăvârșite, a rămas grație bursei în capitala Austriei de la 13 ani și și-a continuat studiile ulterior la Conservatorul din Viena, realizând pe plan internațional o carieră extraordinară. În 1999, Mihaela Ursuleasa cucerea premiul I al prestigiosului concurs „Clara Haskil” din Elveția. A cântat alături de orchestre celebre – Orchestra Națională a Franței,

Concertgebouw din Amsterdam, Philharmonia din Londra sau Academy of St. Martin in the Fields, sub bagheta unor mari dirijori, Claudio Abbado, sir Colin Davis, Kurt Sanderling. A acompaniat-o și pe Angela Gheorghiu. A fost aplaudată pe marile scene ale lumii: Amsterdam Concertgebouw, Konzerthaus Vienna, Tonhalle Zürich, Wigmore Hall Londra sau Carnegie Hall din New York. (*www.adevarul.ro*)

Sunt, însă, urme dureroase care nu se șterg niciodată și a căror amintire te poate marca întreaga viață...